

Sørine Gotfredsens prædiken 3. søndag i advent

Taler

Sørine Gotfredsen
Sognepræst og samfundsdebattør

Dato

15. december 2024

Sted

Jesuskirken, Valby

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 11, vers 2-10

- 1 Det er ikke sikkert, at man finder frem til et klart svar på spørgsmålet, men mange af os spekulerer nok af og til over, om vi gør tilstrækkelig nytte i verden. Om man virkelig gør en forskel, som det hedder eller slipper lige lovlig nemt om ved at være sat på jorden. Tilmed i en periode fyldt med så uoverskuelige
- 5 problemer, at vi kan fristes til at anklage hinanden for ikke at gøre nok. Eller gøre det forkerte. Jeg er selv havnet i en situation, hvor jeg modtager beskeder fra folk, der mener, at jeg burde gøre meget mere i denne verden og gerne på en anden måde, end jeg gør nu. ”Og du kalder dig kristen,” skrev én. ”Hvad med så lige at få hænderne op af lommerne!” Det har fået mig til at spekulere over, om
- 10 jeg mon bruger mine kræfter rigtigt, og når først de tanker er sat i gang, kan man næsten ikke undgå også at vurdere om andre gør nok. Eller gør det forkerte. Opfattelsen af både ens egen og de andres indsats i verden er et yderst ømtåleligt anliggende.
- 15 Derfor har vi brug for noget at måle os selv i forhold til. Noget at se alting i lyset af, og af den grund vil Johannes have lidt mere styr på, om Jesus virkelig er den, vi har ventet på. Johannes, med tilnavnet Døberen, var jo den mand, der var udset til at forberede folk på, at Frelseren var på vej, og her sender han sine disciple afsted for at skabe endelig klarhed angående hvem Jesus er. Han – Jesus
- 20 – svarer først ved at henvise til sine mange gerninger, hvorefter han hylder Johannes som den store mand, der banede vejen for Guds søn. At denne betydningsfulde profet selv kunne blive usikker på, hvem Jesus er, siger for det første noget om det svære ved som menneske at tro helt uden at tvivle, og for det andet giver det Jesus anledning til at sige nogle meget vigtige ord til os her på
- 25 denne tredje søndag i advent. Nemlig, at salig er den, der ikke forarges på ham. De ord vender vi tilbage til.

30 De mange tanker om vores indsats i livet udsprang af en diskussion om håb og
aktivisme og tro på fremtiden, som jeg for nylig blev rodet ind i. Nogen mener,
at jeg med min fastholdelse af håb om og tro på, at fremtiden vil rumme meget
godt, opfordrer til en slags magelig passivitet, hvor man i stedet bør være mere
aktivistisk anlagt. Med den betegnelse henviser jeg ikke til fjollede påfund i stil
35 med at smide maling på et maleri på Statens Museum for kunst, som om det
skulle føre til andet end besvær for museet og dets gæster. Nej, jeg taler om at gå
i demonstrationer, råbe politikerne op, kræve flere klimatiltag nu, befri de
stakkels grise fra de store industristalde eller blokere for motorvejsbyggeri. Jeg
taler om at gøre noget! Få hænderne op af lommerne fremfor bare på
fredsommelig vis at passe sine ting, og jeg overvejer, om det mon kan blive sådan
40 mellem os, at det menneske, der mest spektakulært forholder sig til verdens
problemer, ses som retskaffent. Mens den, der lever mindre opsigtsvækkende,
kan ses som den mere dovne. Ja, muligvis kan det ligefrem blive sådan, at det
opfattes som amoralsk at håbe uden samtidig at gå i en grad af panik, som vi i de
senere år er blevet opfordret til at gøre.

45

Spørgsmålet er jo, hvad man egentlig drives af, og om den, der går i
demonstration, mon også motiveres af en dejlig varm følelse i maven, fordi han
eller hun lige nu fremstår som én med hjertet på rette sted. Denne mistro til
aktivisten fremgik for eksempel af en avis-kronik forleden forfattet af en flok
50 ungdomspolitikere. De skrev: "Demonstrationer indeholder en naturlig
dovenhed, hvor man forventer, at fordi man én gang gør arbejdet med at gøre
opmærksom på et problem, bliver andre mennesket forpligtet til at lægge det
noget større arbejde i at løse problemet." Der er en vis sund skepsis i dette, men
straks må man jo spørge, om man ikke også selv mærker en varm følelse i maven,
55 når man har gjort noget godt uden at have planer om at gøre ret meget mere. Jo,
jeg er ikke mindre letkøbt end de fleste andre og er løbende i færd med at
retfærdiggøre min manglende lyst til at stå og fryse inde foran Christiansborg.
Man skal med andre ord være varsom med at dømme andres indsats – men det
betyder vel at mærke ikke, at vi ikke må diskutere hinandens indsats, og det er
60 for eksempel helt i orden, at nogen mener, at jeg snart bør få hænderne op af
lommerne. Vi må gerne vurdere hinanden, hvis blot vi stopper, inden vi
bedømmer hinanden i gennemgribende moralsk forstand. For som Paulus siger
i brevet, vi hørte en bid fra før: "Den, der bedømmer mig, er Herren. Fæld
derfor ikke dom før tiden..."

65

Men der skal fældes dom, og tiden nærmer sig, for det er advent, Jesus skal komme, og han spørger: ”Hvad gik I ud for at se?”. Med de ord understreger han menneskets længsel efter at finde håb og styrke i noget andet end sig selv, og er dette andet noget fornemt, en rockstjerne, en bekymret statsminister eller en berømt aktivist? Nej, for med al respekt for disse kan intet menneske fastholde os i den dybeste tillid til livet. Det kan kun ham, der sendes hertil af Faderen med det løfte om evigheds frelse, der giver os kræfter til at være i denne vilde verden med faldne diktatorer, stor grusomhed og en global udsigt til langt mere, end vi overhovedet kan rumme. Hvormed vi begynder at skændes om, hvem der gør mest for at forhindre de store katastrofer i at ske og giver hinanden dårlig samvittighed. Og det virker. Forleden, da jeg satte mig til at skrive, blev jeg pludselig ramt af en næsten desperat følelse af, at jeg bruger mit liv forkert. Jeg har kun dette ene liv på jorden, og tænk, hvis jeg spilder det og ikke gør nytte, som jeg måske faktisk kunne. 57 år kan ikke gøres om. Men jeg nægter at lade mig lamme af den tanke om alt det sørgelige, jeg ikke kan afhjælpe, og derfor går jeg ud for at se Jesus. Og her er meldingen klar – du skal vise det andet menneske barmhjertighed og tage vare på det konkrete liv omkring dig. Denne meddelelse kan godt forarge set i lyset af alle verdens kvaler – at vi blot skal adlyde Jesu Ord om at elske medmennesket uden at det fører til andet end et øjeblikk hvile i hans eller hendes sind. Var det virkelig det? Skal vi ikke udrette noget større, finde absolutte løsninger, bekæmpe krige og fattigdom og redde klimaet og alle dyr? Skal vi ikke forsøge at gøre verden til et definitivt meget bedre sted?

90

Jo, men vi skal ikke hver især gå til grunde i tanken om alt det, vi ikke gør og ikke magter, og Jesus kom hertil for at afholde os fra i ren befippelse i en kaotisk verden at blive hinandens moralske og aktivistiske dommere. Hovedpersonen i Dostojevskijs store roman, Forbrydelse og Straf, Raskolnikov, har en frygtelig drøm, mens han i Sibirien afsøner sin straf for drab og erkender, hvilken vildfarelse mennesket kan ende i, når det vil redde hele verden, men ikke står i forhold til andet end sin egen sandhed og moral. Raskolnikov refererer her fra drømmen om en verden i moralsk panik: ”Alle var i oprør, ingen forstod hinanden, enhver mente, at han alene sad inde med de vises sten, og led kvaler ved at se og høre andre mennesker (...) Ingen vidste, hvem og hvorledes man skulle domfælde, ingen kunne blive enige om, hvad der var ondt, og hvad der var godt. Man vidste ikke, hvem man skulle anklage, og hvem der skulle gå fri.” Det er fanatismens kræfter, der her udfoldes, og den nådesløse idé om selv at vide, hvad der er mest godt og sandt. Og mens retten til at gå i demonstration

100

selvsagt udgør en vigtig dimension ved vores frie samfundsorden, bliver ét spørgsmål i disse dage ved med at hjemsege mig. Hvor langt er der fra at sige ”Du skulle tage at få hænderne op af lommerne” og hen til anklagen om, at du er et dårligere menneske end mig, hvis du ikke snart handler på den måde, som jeg synes er den rigtige?

Derfor er det Jesus, vi skal gå ud for at se, for dommen tilhører ham, og livsopgaven gives af ham. Og det kan ganske rigtigt synes en smule forargeligt, fordi den umiddelbart ser ud af så lidt, alt imens jordkloden skiftevis fryser og brænder, og torturfængsler afsløres i al deres barbari. Ja, men samtidig er den kristne opgave umådeligt stor, og stående overfor Jesu renhed, forstår vi det. Her indser jeg, at jeg hver dag elsker mit medmenneske for lidt. Ikke alene kan jeg ikke frelse verden, jeg kan end ikke elske den anden nok, fordi jeg er for optaget af mig selv, og mon ikke jeg først og fremmest skulle se at få hænderne op af lommerne i forholdet til det andet menneske. Med kristendommen lærer vi, at det er muligt at leve i en dramatisk verden, som man ikke kan redde, uden at gå til i skam og håbløshed og uden at dømme hinanden for at gøre for lidt. Fordi vi alle i forholdet til Guds søn er forpligtet på at udvise barmhjertighed overfor hinanden, og fordi vi alle er uretfærdige mennesker, hver gang vi ikke gør det. Martin Luther siger: ”Retfærdighed er at erkende Kristus”, og det betyder – retfærdighed er at leve i lydighed mod Guds bud om at elske, hvad enten man er truckfører, professor, præst, aktivist, rockstjerne eller noget helt sjette. Retfærdighed er at insistere på, at livet er godt, at der er så meget at håbe på, og at min livsopgave er givet og måske nok fremstår forunderligt lille, men som vokser til det enorme, hver gang jeg står overfor et andet menneske, der lige nu har brug for, at nogen er der. I det øjeblik er lammelsen væk, og det er, som om et glimt af evigheden omslutter os begge to, og i et sådant øjeblik er ingenting i vores liv spildt.

Men mange af os spekulerer nok alligevel af og til over, om vi for alvor gør en forskel eller slipper lidt for nemt om ved det hele. For altid er vi hjemsegt af vores samvittighed. Og ikke mindre i en febrilsk epoke som denne. Men tiden nærmer sig, det er 3. søndag i advent, og vi gør os klar til, at Guds søn kommer til verden, så vi skal stå foran ham. Og salig er den, der ikke forarges, men lever sit liv og hver dag giver kræfter videre til andre. Og ingen af os skal dømme angående hvem der udretter meget eller for lidt. Eller gør det på den forkerte måde. For dommen er taget ud af vores hænder og ligger nu hos Guds søn, hvor den vil være til evig tid. Retfærdighed er at kunne stå der foran ham i troen på, at

145 alt i os er genkendt af ham og elsket af ham, og at vores opgave er givet af ham.
Derfor skal vi udelukkende dømmes af ham.

Amen.

150

Kilde

Manuskript taget fra soerine.dk med tilladelse fra udgiver.

Kildetype

Digitalt manuskript

155

Tags

3. søndag i advent, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/sorine-gotfredsens-praediken-3-sondag-i-advent-2024>

160

165

170

175

180